

CENY OGŁOSZEN
za wiersz milimetrový
przed 1 złoty, w tek-
ście 50 gr., za tekstem
40 gr. Ogłoszenia tabe-
laryczne 50 proc., a
świąteczne 25 proc.
Drobne ogłoszenia po 10 groszy.
Na poszukujących pra-
cy 5 gr. za wyraz. Nuj-
mniej 1 zł.
Konto czekowe PKO
Warszawa 63.678.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wy-
nosí miesięczną
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8 te-
lefon 4-97, telefon re-
dakcji 6-92, telefon re-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.
Konto czekowe PKO.
Warszawa 63.678.

ODDZIAŁY: KIEŁCIE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-08; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Bynek Nr. 8; telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Ameryka broni się przed dumpingiem krajów inflacji.

NOWY JORK, 29. 9. Z Wa-
szingtonu donoszą, że amerykańskie
ministerjum skarbu i komisja tary-
fowa celna zastanawiają się nad
środkami zapobieżenia dumpingo-
wi towarowemu tych krajów, które
wyrzekły się parytetu złota.

Senator Watson uważa, że w sto-
sunku do tych krajów należy pod-
wyższyć cła o 25 proc. Tego rodza-
ju podwyżka celi nie może jednak na-
stąpić natychmiast, ponieważ wy-
maga ona zatwierdzenia kongresu
lub też pełnej komisji taryfowo-
celnej.

LONDY, 29. 9. Rząd Kanady wy-
dał nowe zarządzenie w sprawie
przywozu z tych krajów, które ma-
ją walutę niepewną, albo małowar-
tościową.

NOWY JORK, 29. 9. Na dzisiej-
szej giełdzie nowojorskiej zaznaczy-
ła się lekka zwyżka funta angiel-
skiego. Przy zaczęciu płacono za
funta 3 dolary 85 cent. (po przeli-
czeniu około 35 zł. za funt). Spo-
dziewane jest w ciągu dnia dzisiej-
szego wzmocnienie kursu funta.

Zainteresowanie polskimi po-
życzkami zagranicznymi (w dola-
rach wzmaga się z dnia na dzień).

Niemalą rolę w tym wzroście za-
interesowania odegrał apel polskich

gazet w Ameryce, nawołujących e-
migrantów do kupowania papierów
polskich, które wraz z innymi pa-
pierami europejskimi potraciły na
kursie po załamaniu się funta.

W dniu dzisiejszym obligacje 8
proc. pożyczki dillonowskiej osią-
nęły kurs 54 i trzy czwarte dola-
ra, obligacje 7 proc. pożyczki sta-
bilizacyjnej kupowano po 50 dolarów.

Przed zebraniem się sejmu.

Przewidywania co do przebiegu pierwszego posiedzenia
sejmu.

WARSZAWA, 29. 9. Porządek dzien-
ny pierwszego posiedzenia sejmu, które
się odbędzie w czwartek popołudniu, o-
bejmuje pierwsze czytanie 18 proje-
któw ustaw, zgłoszonych przez rząd.
Wśród nich znajdują się projekty pod-
atki, których treść już podawaliśmy
oraz projekty związane z akcją walki z
bezrobociem. Przypuszczają, że przy
tych projektach zabierze głos prezes ra-
dy ministrów plk. Prystor. Jak słychać
jednak, wbrew poprzednim planom, nie
będzie to większe expose, obejmujące ca-
łość prac gospodarczych, lecz
krótkie przemówienie. Oczywiście wy-
wołałoby ono ogólną dyskusję, w któ-
rej zabraliby głos przedstawiciele wszy-

stkich klubów. W każdym razie przy
projektach dotyczących walki z bezro-
bociem przemawiać będą reprezentanci
stronnictw robotniczych, a więc PPS,
NPR i Ch. D.

Po odesłaniu projektów do odpowied-
niej komisji nastąpić ma dłuższa prze-
rwa w posiedzeniach plenarnych, w cza-
sie której pracować będą jedynie komi-
sje. Tak że następnie posiedzenie odby-
ło by się dopiero około 15 października.

Wedle krążących pogłosek, ukraińcy
zamierzają wywołać na pierwszym po-
siedzeniu jakąś awanturę, biorąc do niej
asumpt z przemówienie p. marszałka
sejmu, poświęconego zamordowanemu
posłowi Hołowce.

Czego Japonia żąda od Chin.

Nowych koncesji, rynku zbytu i terenów.

MOSKWA, 29. 9. — Prasa sowiecka
podaje, że japońskie koła oficjalne
skłonne są obecnie do uregulowania za-
targu mandżurskiego, wysuwając jako
warunek utworzenie komisji mieszanej,
złożonej z przedstawicieli rządu japoń-
skiego, władz mukdeńskich oraz man-
dżurskich sfer gospodarczych.

Komisja ta miałaby się zająć uregu-
lowaniem pretensji japońskich, a więc
sprawą linii kolejowej, koncesji kopal-
nianych i t. d. Przedstawiciele rządu
japońskiego mieliby pozatem wejść do
wszystkich urzędów administracyjnych

i władz miejscowych.

Władze japońskie chcą prowadzić od-
dzielnie rokowania z rządem mukdeń-
skim i oddzielnie z rządem nankińskim.

Japonia ma kłaść główny nacisk na
uregulowanie spraw kolejowych i kon-
cesyj, głównie zaś w rozmowach z
Mukdenem od Nankinu zaś rząd japoń-
ski domagać się będzie prawdopodobnie
nowych dzierżaw terytorjalnych oraz u-
łatwień dla eksportu japońskiego, wza-
mian za co Japonia ma się rzec prawa
eksterytorjalności.

Powódź pod Warszawą.

Woda wdziera się na Pelcowiznę.

WARSZAWA, 29. 9. (wł.) Na dzisiej-
szej giełdzie w Warszawie 90 proc. tran-
zakej dokonywano polskimi pożyczka-
mi zagranicznymi, które znacznie zyska-
ły na kursie.

Wzmocnił się również nieco funt
angielski. Dokonywano nielicznych
transzakej po 35.5 zł. za funt.

Dolar bez zainteresowania — 8 zł. 91
gr. (slabiej o pół grosza), złoto slabiej.
Za rubla płacono 4 zł. 95 gr. (wczoraj 5
zł.).

Po wprowadzeniu reglamentacji de-
wiz w Austrii, co miało miejsce w so-
botę 26 bm., giełda warszawska nie na-
tuje oficjalnie kursu szylinga austria-
ckiego.

W obrotach prywatnych w Warsza-
wie za 100 szylingów austriackich pła-
ca 100 złotych (kurs poprzedni wynosił
za 100 sz. — 125.5 zł.). Spadek wynosi
więc około 20 procentów

WARSZAWA, 29. 9. W godzinach
przedpołudniowych Wisła pod War-
szawą jęła gwałtownie przybierać. Od-
cinek Pelcowizny do szosy modlińskiej
już jest zalany.

Myrymont i Potok w dalszych odcin-
kach zalewa woda. Łomianki Dolne też
już pod wodą.

Wodowskaz wskazuje 4.60 m. ponad
normalny poziom.

Przewidywane jest przekroczenie 5
mtr. ponad normalny poziom.

Straż ratownicza objęła już swe po-
zycje.

Przewozi się pospiesznie 20 tysięcy
worków z piaskiem na zagrożone od-
cinki Pelcowizny.

W komisariacie wodnym zarządzo-
no dwunastogodzinne dyżury służbo-
Zmobilizowano wszystkie statki i lo-
dzie do ewentualnej pomocy.

Pływające domki przedsiębiorców
kapielowych odrzucone zostały dosłown-
nie na brzeg praski. Woda, na której
unosi się gęsta piana dociera już nie-
mal do stacji Most.

W gorze Wisły nastąpił spadek wo-
dy.

Przybór wody pod Warszawą potęgują
deszcze, padające bez przerwy w naj-
bliższym dorzeczu Wisły.

Wybuch eteru i benzyny w Warszawie

WARSZAWA, 29. 9. Dziś silna de-
tacja wstrząsnęła ulicą Złotą. Eksplozja
była tak silna, iż w domu przy ul. Zło-
tej 21 wyleciały wszystkie szyby, a na
wet w domu sąsiednim siła wybuchu
wybiła kilka szyb wystawowych w skle-
pie kolonialnym A. Sternickiego.

Jak się okazało wyluch nastąpił w
pracowni kapeluszy Witolda Adam-
skiego, mieszczącej się w podwórzu na
parterze przy ul. Złotej 21. Prerażony
personel pracowni wybiegł na podwórze

na miejscu został tylko ciężko poparzo-
ny praktykant 17-letni Bolesław
Skrzycki, który w stanie ciężkim zo-
stał odwieziony do szpitala Dzieciątka
Jezusa.

Jak stwierdzono, wybuch powstał
wskutek nagromadzenia łatwopalnego
materiału eteru, albo benzyny, w cza-
sie nieostrożnego obchodzenia się z o-
gniem Skrzyckiego.

Cała pracownia została doszczętnie
zdemolowana. Straty bardzo znaczne.

MINISTER CHIŃSKI WANG

ciężko pobity przez studentów chiń-
skich.

WYJAZD MINISTRÓW FRANCU- SKICH Z BERLINA.

BERLIN, 29. 9. Dziś o godzinie 7.30
rano ministrowie francuscy opuścili
Berlin, żegnani na dworcu przez kance-
rza Rzeszy Brüninga i ministra spraw
zgranicznych Curtiusa.

Zarządzenia policyjne w czasie ja-
dy ministrów francuskich na dworcu
były niemniej ostre, niż w czasie ich
przyjazdu. Na ulicach, któremi prze-
jeżdżali Laval i Briand przystawały
gromadki ludzi. Tu i ówdzie padały o-
krzyki „Niech żyje pokój“.

RADA LIGI UCHWAŁA ZAWIESZE NIE ZBROJEŃ NA ROK.

GENEWA, 29. 9. Przez całą noc dzi-
siejszą toczyły się obrady komisji roz-
brojeniowej. Po południu rozpoczęło się
posiedzenie ligi narodów, na którym ma
być przyjęta uchwała komisji, dotyczą-
ca zawieszenia zbrojeń na jeden rok od
1 listopada 1931 r. do 1 listopada 1932 r.

Przed 1 listopada wszystkie państwa,
należące do ligi narodów mają nada-
ć zobowiązanie, że całokształt tych
zbrojeń nie będzie zwiększony. Uchwała
nie dotyczy prac rozpoczętych przed
listopadem, jak np. ludowa morskich
jednostek bojowych.

Przeciwko uchwale komisji rozbroja-
niowej spodziewany jest sprzeciw ze
strony Japonii.

Kto wygrał na loterii?

Zł. 75.000 na n-r.: 17240.
 Zł. 25.000 na n-r.: 191991.
 Zł. 10.000 na n-ry: 49891 130824
 Zł. 5.000 na n-ry: 57057 72124.
 Zł. 3.000 na n-ry: 63723 92379
 123363 194183 29577 52263.
 Zł. 2.000 na n-ry: 44242 102775
 126223 141595 153297 166790 184614
 200029 142 101421 121197 133624
 138366.
 Zł. 1.000 na n-ry: 3259 15837
 26241 23289 27729 5482 56202 56725
 62479 63929 67770 71610 95928 104781
 117058 164107 171834 173002 198833
 201042 3259 7008 12.57 13983 28667
 49953 56202 88679 91211 96769 106967
 114515 117480 131654 131803 157580
 160407 164027 168378 180051 184401
 205134.
 Zł. 500 na n-ry: 2920 4782 9932
 13833 15506 17650 20143 22395 27323
 29790 33763 35724 36916 37416 37425
 38010 42374 42806 45731 46419 50101
 51577 52878 54800 54917 59606 63629
 65097 74000 74863 81981 82624 85665
 87303 87410 87991 88813 90679 92874
 97601 99467 101264 110857 113621
 114589 114834 115051 116983 126539
 130794 130982 131254 133754 134326
 136952 138792 138847 143050 148471
 150531 150826 151397 152889 158193
 159801 160935 161770 164713 166925
 174988 180375 180399 180957 188174
 189755 190195 192389 199585 200208
 20160 202377 204515 205598 208405
 205512.

ZNOWU DWA BANKI ZACHWIANE WE FRANCJI I W SZWAJCARJI.

PARYŻ, 29. 9. Jeden z najstarszych banków prowincjonalnych, Comptoire d'Escompte w Rheims zawiesił wypłaty. Bank ten założony był w 1850 roku i cieszył się wielkim zaufaniem miejscowego kupiectwa, będąc przedstawicielem interesów właścicieli winnic w Szampanji. Zachwianie się nastąpiło wskutek spadku funta angielskiego.

ZURICH, 29. 9. Centrala berlińskiego Volksbanku rozesłała okólnik do wszystkich oddziałów prowincjonalnych, polecający wstrzymać wypłaty. Druki okólnik, wystosowany w godzinę po pierwszym, upoważnia oddziały prowincjonalne do wypłacenia po 80 franków na osobę.

Zachwianie się Volksbanku, który nigdy nie zawodził zaufania klientów, wywołało w całej Szwajcarii wrażenie przynęcające.

KONFERENCJA WĘGŁOWA W LONDYNIE.

Stale ceny, kontyngenty i podział
rynków

LONDYN, 29. 9. (w1) W dniu jutrzejszym nastąpi otwarcie międzynarodowej konferencji węglowej w Londynie. Wezmą w niej udział: Wielka Brytania, Francja, Polska, Niemcy, Belgja, Holandia i Czechosłowacja. Konferencja ma rozpatrzyć projekt ograniczenia produkcji, oraz usunięcia konkurencji na rynkach.

Program obrad streszcza się w trzech punktach: 1) Ustalenie minimalnych cen na węgiel, 2) przyznanie kontyngentów poszczególnym krajom eksportującym węgiel i 3) podział rynków między producentami.

Dzisiejsza prasa angielska poświęca konferencji duże uwagi. Co do przypuszczalnych wyników obrad istnieje wielka rozbieżność zdań. Zwłaszcza sprawa kontyngentów budzi pewne obawy. Niektóre dzienniki uważają ten punkt programu konferencji za wręcz niebezpieczny dla Anglii. Przedwczesne zobowiązania mogłyby przynieść nieobliczalą krzywdę przemysłowi węglowemu, dla którego, po spadku funta, otwierają się zupełnie nowe horyzonty.

PARYŻ, 29. 9. Dzienniki francuskie przewidują, że konferencja węglowa w Londynie zawiędzie pokładane w niej nadzieje. Należy wątpić, by Anglija zgodziła się na ograniczenie produkcji w chwili, gdy ma szanse zdobycia nowych rynków.

REKLAMA
JEST DZWIGNIĄ HANDLU!

DUCH PRZEKORY.

Antiparlamentarna wolta opozycji.

Przez szereg lat ostatnich więzia, łącząca prawicowy i lewicowy odłam opozycji — mimo rozbieżności programów obu tych odłamów — było natarczywe domaganie się, aby sejmowi przywrócono tę rolę, jaką odgrywał przed majem 1926 roku. Cała bez wyjątku opozycja była w tem zgodna. O to głównie szła walka między obozem prorządowym a konfederacją stronnictw centrolewu i centroprawu. Nawrót do owych czasów przedmajowych, kiedy to władze wykonawcze w państwie były niejako w stosunku lennym do władz ustawodawczych — stanowił ideał opozycji, główny jej program. Z wyznaczenia sejmowi tej roli, jaką właściwie mieć powinien, wysnuwała opozycja insynuację, że u nas istnieje krypto - dyktatura. To też hasłem głównym agitacji opozycyjnej było: jaknajwięcej miejsca dla sejmu! dać sejmowi możność wypowiedzenia się w każdej sprawie, którą rząd się zajmuje! słowem: nie bez sejmu!

Była, oczywiście, w tem nawoływaniu myśl ukryta, że trybuna sejmowa stać się ma czynnikiem, pogłębiającym antagonizmy wewnętrzne w kraju. Nie tyle chodziło o to, by w sejmie działać pozytywnie, ile raczej by zyskać mównicę, z której można by bezkarnie, pod osłoną nietykalności osobistej, rzucić klody pod nogi rządu. Mniejsza jednak o te ukryte cele. Faktem jest, że opozycja ląknęła tej trybuny, jako odskoczni dla swych agitacyjnych zamierzeń, a boczyła się stała, że ta trybuna nie jest wciąż do jej dyspozycji.

Nagle — zapal opozycji do trybuny sejmowej wytlala... Nagle — zainteresowanie konfederacji stronnictw, które przed majem 1926 r. z konwentu senjorów czyniły nad-rząd w Polsce, ostygło... Nagle — sejm stał się niemal zbędny... Ba, co więcej, poczęły się pierwsze próby suggerowania warstwom społeczeństwa, przekonania ogółu, że... właściwie... poco teraz sejm? Bo oto czytamy w głównym monitorze partii endeckiej (a wiadomo, że stąd płyną główne hasła, skwapliwie podchwytywane przez lewicowych partnerów opozycji): „W sytuacjach takich, jak obecna, inicjatywa i decyzja jednostek musi przeważać nad kolegalnością“.

Przecieramy oczy... Nie, nie jest to lapsus linguac, ot takie wykolenie przypadkowe w ferworze pisarskim, lecz przemyślane gruntownie sanowisko. Czytamy bowiem dalej: „Jednostki, wysunięte na front, liczą się zapewne nie tylko z interesem, ale i z poglądami kierowanymi przez siebie narodów, lecz — jak zawsze i wszędzie na wojnie — same muszą decydować o taktyce, same opracowywać i wykonywać plany strategiczne.“

Znów przecieramy oczy... Kto to mówi? Ko żąda, aby „inicjatywai decyzja jednostek“ prze-

ważała „nad kolegalnością“? Kto dopomina się, aby w przelomowych momentach jednostki „same decydowały“, „same opracowywały i wykonywały plany“? Wszak od lat szeregu z okopów opozycyjnych padały gromy na te „jednostki“, odsadzano od czci i wiary wszystkich, którzy głosili tezę, że „opracowanie i wykonywanie“ nie może być topione w gadulstwie „kolektywnem“. A tak przeciw przewodze „kolektywności“, dokonany na łamach endeckiego monitora, nie jest zatem przypadkowy, lecz nową wytyczną tego stronnictwa, nawet hasłem, z jakim opozycja chce pójść w zbliżającej się zimowej kampanji politycznej. Celem tej kampanji jest wyłączenie parlamentu z dyskusji nad zagadnieniami, które lato bieżącego roku na porządek dzienny wysunęło. Endecka chce, aby teraz parlament nie zastanawiał się nad temi zagadnieniami. Powołuje się na zagranicę. „Parlamenty — pisze jej główny organ — przeważnie nie obradują, albo zbierają się czasem na krótkie posiedzenia“.

Cóż to wszystko znaczy? Skąd ta nagła awersja opozycji do narad parlamentarnych? Czy działa tu duch przekory opozycyjnej tylko? Tej przekory, która wtedy, gdy parlament był istotnie zbędny, gwałtowała o jego konieczne zebranie się, — a teraz, gdy trzeba ustawowo załatwić nagromadzone od wiosny projekty rządowe, żąda nagle wyeliminowania parlamentarnej drogi?

Nie będziemy się nad tem zastanawiali, jako że pobudki, które skłaniają opozycję do tej naglej wolty, są dość obojętne dla losów spraw, wazących się obecnie w państwie. Na szczęście mamy w sejmie zwartą większość, a figle opozycji są bez realnego znaczenia. Musimy jednak inny wniosek z tego wszystkiego wysunąć. Oto, czy można serjo traktować opozycję, która jest zdolna do takiej dziwacznej, bezprzykładnie oportunistycznej, zgoda z wszelkich zasad wyzbytej wolty? I czy nie mieli zupełnej racji ci, którzy tej opozycji nie traktowali poważnie wtedy, gdy gwałtowała obłudnie o sejm.

M.

Z historycznych „zasług“ p. Korfantego

JAKI TO ROZEJM ZAWARŁ KORFANTY Z NIEMCAMI
5 STYCZNIA 1919 R.?

P. Korfanty ostatnimi czasami gorliwie zabiega o przypomnienie swego istnienia zarówno w Małopolsce, jak Wielkopolsce. Propagandowe objazdy p. Korfantego w charakterze chadecji, zarówno w Krakowie, jak Grudziądzu i Poznaniu, wypadły bardzo blado.

Z tych podróży eskapad zyskuje p. Korfanty tyle, że ludzie, którzy chcieliby zapomnieć o jego rozmaitych a licznych grzechach, muszą je ponownie przypomnieć, by się śląskiemu Mojżeszowi nie zdawało, że już wszystko „przyszło“.

Oto w „Dzienniku Poznańskim“ z dnia 26 września w artykule inż. Zygmunta Wieliczki znajdujemy parę interesujących przypomnień z minionych „zasług“ p. Korfantego. Czytamy tam, co następuje:

„Z całego szeregu niewątpliwie dodatnich działań i dążeń Korfantego wybija się na pierwszy plan zasadnicze, niezrozumiałe dla badaczy pociągnięcia, gdy tenże Korfanty, jako delegat naczelnej rady ludowej, zawarł w Bydgoszczy dnia 15 stycznia 1919 r. rozejm z Niemcami, mocą którego oddał im Nakło. W konsekwencji powstańcy, zagrożeni na tyłach, musieli opróżnić zdobyty już powiat wyrzycki. Ten rozejm, odający Niemcom linję Noteci, przekreślił raz na zawsze możliwość rozszerzenia powstania na Pomorze. Dziś płacimy za ówczesne błędy. Bez rozejmu Korfantego bowiem mogliśmy czynem zbrojnym ułatwić radzie ambasadorów zakreślenie zachodniej granicy naszego państwa i ułożenie stosunków prawno - politycznych pomiędzy Polską a Gdańskiem. Oczywiście, trzeba by-

ło mniej mędrkować i politykować, a wierzyć w siłę ludu i mocarstwową przyszłość Polski.“

Zapytacie, dlaczego nie okazał tej wiary Korfanty dnia 5 stycznia 1919? Korfanty, duchowy wódz Górnego Śląska, ten, który niejednokrotnie umiał w stosunku do Niemców zdobyć się na naprawdę męskie słowa! Akty zniknęły, dokumentów niema, a pozostała zagadka. Mógłby Korfanty częściowo tłumaczyć się koniecznością współpracy z kolegami w komisaryjacie naczelnej rady ludowej. A jak ten komisariat w rzeczywistości wyglądał, jaką moc działania posiadali jego członkowie, ilustracją będzie telegram z dnia 8 stycznia 1919 r., w którym komisariat naczelnej rady ludowej zawiadomił Berlin, iż objął władzę w Wielkopolsce „dla utrzymania ładu i porządku“ i powierzył stanowisko prezesa rejencji Wojciechowi Trambczyńskiemu. Uniżony telegram kończy wyrażenie nadziei, że ministerjum nie będzie sprzeciwiało się tym zarządzeniom. („...die Erwartung aussprechen, dass das Staatsministerium gegen diese Massregeln nicht einzuwenden haben wird). Gdy rozważymy jednak, że w tym samym czasie, gdy polityczni wodzowie b. zaboru pruskiego wraz z Korfantym wysyłali do Berlina uniżone telegramy, powstaniec wielkopolski gromił Niemców mimo, a może wbrew woli polityków, należy przyznać, że dla badaczy i myślących obserwatorów silny skądinąd Korfanty pozostawił z owych czasów mglisty, niewyraźny obraz“.

ZAKŁAD PRZYRODOLECZNICZY I WYPOCZYNKÓW
Oskara Wojnowskiego i Dr. med. Z. Koellnera
W ZAKOPANEM

OTWARTY CAŁY ROK

Złotolecznictwo, Elektroterapia, Hydroterapia, Termoterapia, Helloterapia.

Prospekty wysyła się na żądanie.
Przyjęcia tylko za uprzednim zgłoszeniem.

Oszczercza kampanja „Kurjera Zachodniego” przeciwko komunalnej kasie w Będzinie przed sądem grodzkim w Sosnowcu.

SPRAWA „KURJERA” CZY SPRAWA „WAWELU”.

W piątym dniu rozprawy przeciwko „Kurjerowi Zachodniemu” z oskarżenia kasy komunalnej w Będzinie, przesłuchano kilku świadków. Przewód sądowy ma się już (nareszcie!) ku końcowi.

Zarówno sąd, obrońcy jak i świadkowie zmęczeni są przewlekającą się sprawą, co uwidacznia się w pewnym zdenerwowaniu.

Rozprawa, ze zwykłej karnej sprawy przeciwko „Kurjerowi”, przerodziła się w sprawę upadłości firmy „Wawelu”.

JESZCZE LICYTACJA „WAWELU”.

Jako pierwszy świadek zeznał wczoraj, p. Strzelec, kierownik cegielni sejmikowej. Świadek został zaprzysiężony.

P. Strzelec wyjaśnił sądowi, że z polecenia zarządu kasy był na licytacji w „Wawelu” w charakterze eksperta przy kupnie z licytacji maszyn do szycia.

W licytacji brało udział kilkadziesiąt osób, podbijając ceny, tak, że kasa komunalna za niektóre maszyny i sprzęty, płaciła najwyższe ceny.

Maszyny przedstawiały istotną wartość jako komplety, pojedyncze sztuki nie przedstawiały wartości użytkowej, przystosowane bowiem były do dużej produkcji i fabrycznego, motorowego napędu.

KONFRONTACJA ŚWIADKÓW.

Z kolei zeznał świadek Oskólski, który został skonfrontowany ze świadkiem Arnoldem.

P. Oskólski zaprzeczył kategorycznie, jakoby zwracał się do p. Arnolda z propozycją pominięcia milczeniem sprawy licytacji „Wawelu”.

Świadek o tych sprawach, ani z p. Narbuttem, ani z p. Arnoldem nie rozmawiał.

P. Arnold twierdził w dalszym ciągu, że rozmowa taka miała miejsce, wobec czego obrońcy pp. Pawełek i Forelle prosili sąd o odczytanie poprzednich zeznań świadka, z racji zachodzących pewnych nieścisłości.

Po stwierdzeniu wszakże, że świadek z różnych fragmentów rozmów i pewnych przesłanek mógł sobie wysnuć przypuszczenie interwencji, adw. Pawełek zrezygnował z odczytywania zeznań p. Arnolda.

KREDYT P. MIESZALSKIEGO.

Następnie zeznał świadek Zygmunt Kruczyński, buchalter kasy komunalnej, z czasów, gdy dyrektorem był p. Ankiersztajn.

Świadek stwierdził, że p. Mieszalski korzystał z kredytu otwartego, dyskontował weksle itd.

Świadek omówił sposób przeprowadzenia operacji bankowych, stosunek inż. Gorjanowicza do kasy.

P. Kruczyński zeznał, że p. Mieszalski posiadał w kasie trzy konta.

ŚWIADEK NOBIS Z CZELADZI

Zeznania świadka Nobisa, były nie tyle wartościowe dla sprawy, ile bawiły swoją naiwnością i pewnym... zacietrzewieniem politycznym.

Świadek jest zdania, że kasa nie zbyt szybko godziła się na przyznanie pożyczek, wymagając zbyt wiele formalności i zabezpieczeń. P. Nobis pomawiał wczoraj kasę o liczne i zbyt liczne formalności, to znów bolał głęboko, że dyr. Ankiersztajn udzielił „Wawelowi” pożyczki.

Troska świadka o te sprawy była tak „wielka”, że dopiero... kilka dni temu, jak sam przyznał, począł się niemi interesować.

Wogóle świadek wszystko gdzieś

od kogoś słyszał, ktoś mu mówił i twierdzeń swoich konkretnymi dowodami poprzeć nie mógł.

„KRÓLEWSKIE” PORECZENIE

P. Nobis był swego czasu oburzony, że kasa komunalna nie udzieliła pożyczki jednemu z obywateli (zoładzki, za którego ręczył p. Król, szwagier świadka).

Świadek sam miał kłopoty z kasą... albowiem należności kasowe od świadka odbierać musiał dopiero komornik. Dalej świadek omawia perypetję z czekiem, którego kasa nie chciała honorować, ponieważ tak się słożyło, że komitet rolników, w imieniu którego czek podpisało dwóch członków, był... zawieszony przez władze w urzędowaniu.

2 I PÓŁ TYS. ZŁ. FELIKSA GRUSZKI.

P. Nobis wreszcie, ku ogólnej wesoleści stwierdza, że artykuły „Kur-

Oświadczenie adw. Pawełka w sprawie tendencyjnych sprawozdań „Kurjera Zachodniego”

W niniejszym procesie prasa korzysta ze szczególnej gościnności i należnych jej przywilejów. Korzysta oczywiście dlatego, aby wypełnić swój obowiązek informowania szerokiej opinii publicznej o przebiegu procesu i korzysta całkiem słusznie.

Alie muszę z tego miejsca stwierdzić, że tego swojego prawa gościnności nadużywa. Mówię o sprawozdaniach, jakie pojawiły się z tego procesu na łamach „Kurjera Zachodniego” w numerach z zeszłej niedzieli, wtorku i środy. Pojawiły się trzy sprawozdania na temat dotychczasowego przebiegu tego procesu.

W sprawozdaniach tych jest cały szereg nieścisłości, interpelacji, niedociągnięć, cały szereg zmian w zeznaniach świadków, cały szereg takich nie właściwości, które rzucają na przebieg procesu specjalne tendencyjne nasświetlenie.

To nasświetlenie swoiste, tendencyjne jest wprowadzeniem w błąd tej opinii, dla dobra której służyć ma prasa.

W tem miejscu, aby nie być głośliwym, przytoczę pewne ustępy artykułu „Kurjera Zachodniego” po to, ażeby je natychmiast zblić.

W numerze z niedzieli 20 września 1931 roku pod koniec artykułu jest ustęp: „odroczenie rozprawy”. Mówi się tu, że sąd odroczył sprawę do niedzieli, przekazując stenogramy do sekretarjatu sądu celem ich przechowania.

To jest niewłaściwe i nieścisłe. Sąd nie przekazywał żadnych stenogramów do przechowania, a jedynie na wniosek kol. Forellego złożone zostały one przez adw. Forellego u p. sekretarza Boby, ażeby nie było w tym przedmiocie żadnych wątpliwości.

Inicjatywa wyszła nie ze strony sądu, lecz ze strony przedstawiciela oskarżenia kol. Forellego.

To jest w jednym sprawozdaniu.

Ten numer pozwole sobie złożyć sądowi.

W sprawozdaniu z wtorku z drugiego i trzeciego dnia procesu, pojawiły się dalsze tendencyjne nasświetlenia tego procesu.

W sprawozdaniu wreszcie ostatniemu mówi się — odpowiednio tytułując: „Interesy i nadużycia” — że interesem K. K. O. było przemilczać nadużycia Ankiersztajna.

Ustęp: „Cofnięcie ogłoszenia” umieszczono tłustym drukiem: „chodziło o to, by opinia publiczna nie dowiedziała się o usunięciu Ankiersztajna i z tego faktu nie wyciągała ujemnych o K. K. O. wniosków, by nie nastąpił run na kasę” — oświeca się w sposób taki i w takim nasświetleniu, jakie potrzebna jest tendencjom „Kurjera Zachodniego”.

„Kurjera Zachodniego” o kasie komunalnej miały ten skutek, że niejaki Feliks Gruszka (?) dostał z kasy pożyczkę, w kwocie 2 i pół tys. złotych.

Niewątpliwym ten sukces publicystyczny „Kurjera” i osobisty p. Feliksa Gruszki, sala przyjęła wybuchem śmiechu.

INCYDENT.

Adw. Pawełek prosi w tym momencie sąd o zaprotokulowanie słów świadka, odczytując z kartki słowa p. Nobisa.

Sędzia Lejbowicz zwrócił uwagę adw. Pawełkowi, że w pewien sposób podsuwa świadkowi odpowiedź. Uwagi tej meo. Pawełek nie przyjął do wiadomości, stwierdzając, że posługiwał się tylko słowami, użytymi przez p. Nobisa.

Adw. Krzemuski, nieco zdenerwowany, zwrócił się z apelem do sądu przeciwko jakoby urządzaniu po-

śmiewiska ze świadka Nobisa, twierdząc, że sąd nie bierze świadków o brony w dostateczny sposób pod opiekę.

Oświadczenie adw. Krzemuskiego spotkało się z ostrą odprawą sędziego Lejbowicza.

Zarządzona została 10 minutowa przerwa.

PO INCYDENCIE.

Po przerwie, sędzia Lejbowicz, za naruszenie powagi sądu, ukarał adw. Pawełka 100 zł. grzywny, zaś adw. Krzemuskiemu udzielił napomnienia.

Adw. Krzemuski zwrócił się do sądu o dodatkowe powołanie na świadka red. Opiola, który ma stwierdzić niektóre okoliczności, a m. in. „oburzenie” opinii z powodu licytacji „Wawelu”.

Przeciwko powołaniu świadka red. Opiola zaproponowali adw. Forelle i Pawełek, gdyż nie przemawiają za tem względy rzeczowe, ani też zeznania świadka nie wniosą do sprawy nic nowego. Prócz tego świadek od początku procesu był na sali sądowej, przysłuchiwał się zeznaniom, co może mieć wpływ na zeznania świadka.

Sąd postanowił świadka red. Opiola przesłuchać.

Z kolei zeznał świadek inż. Waleński. Krótkie zeznania tego świadka nie wniosły do sprawy nic nowego. Następnie sąd przystąpił do badania świadka red. Opiola.

ŚWIADEK OPIOLA.

Na wstępie świadek szeroko rozwodził się nad sprawą „Wawelu” i ogłoszeniach, jakie otrzymał od „Wawelu” oraz o wykryciu nadużycie w komunalnej kasie. Byłego dyrektora kasy Ankiersztajna świadek osobiście nie znał, jednakże słyszał o nim niezbyt pochlebne zdania. Również świadek nie spotykał nigdy Ankiersztajna, gdyż nie bywał w nocnych lokalach.

Z chwilą, gdy począł zadawać pytania adw. Pawełek świadek zaczyna się denerwować. Coraz częściej oznajmia sądowi, że nie rozumie zadawanych mu pytań. Adw. Pawełek stwierdza, że gdy zadaje świadkowi pytania strona przeciwna, wówczas świadek wszystko ładnie śpiewa, gdy zaś pyta go adw. Pawełek świadek się jąka i mówi, że nie rozumie pytań. W tem miejscu świadek oznajmia sądowi, że się nie jąka, sędzia zaś stwierdza, że również śpiewu świadka nie słyszał.

Zdenerwowany red. Opiola prosi o przerwę, którą sąd zarządza.

Po przerwie w dalszym ciągu zeznał red. Opiola. Kto pisał artykuły o kasie świadek nie pamięta, również nie pamięta kto podpisywał artykuły i czyje tam były inicjały. Adw. Pawełek znów zadaje kilka pytań, na które świadek odpowiada, że nie nie pamięta. Gdy adw. Pawełek domaga się coraz nowych odpowiedzi, a świadek wciąż odpowiada, że nie pamięta, sędzia stwierdza, aby zaprzestał nastawać na świadka, gdyż świadek ma krótką pamięć.

W dalszym ciągu świadek zeznał, że prawdziwość materiałów, jakimi się posługiwał, czerpał z „własnych” źródeł. Na zapytanie adw. Pawełka dlaczego redakcja „Kurjera” podpisała artykuły przeciwko kasie pseudonimem „Ta-Ky” i „Yny”, świadek odpowiada, że nazwy te przypominają mu dobre dowcipy żydowskie.

Późno w nocy sąd przystąpił do badania świadka Wyleżka, członka zarządu komunalnej kasy.

Po przesłuchaniu p. Wyleżka sąd odczytał rozprawę do soboty dnia 3 października br., do godz. 2 popoł.

Po tych wywodach sąd zwrócił się z apelem do sprawozdawcy, ażeby umieścił sprawozdania sądowe zgodnie z rzeczywistością.

Dwaj szewcy nabrali mieszkańców 15 wiosek grając rolę urzędnika akcyzowego i wywiadowcy.

Ciężkie czasy dały się już we znaki dwóm młodym szewcom Łukem Bronisławowi Lipskiemu, i Wojciechowi Skalskiemu, którzy, porzucając swój zawód, wpadli na sprytny pomysł intrajęzszego i lepszego zarobkowania. Kupiwszy sobie czapki urzędnicze z orzelkiem, obaj wyruszyli na powiat. Tu po wsiach Lipski przedstawia się jako urzędnik akcyzowy, a Skalski, jako wywiadowca policji.

Zawczasu poinformowani o nielegalnej uprawie tytoniu przez poszczególne włościan, udają się do ich gospodarstw, przeprowadzają rewizję ła polu i w mieszkaniach, a natrafiając na liście tytoniowe własnego chowu, sporządzają wielostronnicowe protokoły lub wymierzają

doraźne kary w wysokości do 300 zł. Plantatorzy tytoniu błagają „komisję“ o darowanie im kary. Pan urzędnik i wywiadowca, powodowani częstym

dobrem sercem, anulują protokoły, zniżając karę do 100 zł., którą pobierają gotówką. Również po zbadaniu „sprawy“, odraczają za opłatą do 50 zł. podatki państwowe i samorządowe, dając

odpowiednie zaświadczenia z ich podpisami. Słoty w pas kłaniają się członkom „komisji“, udzielając im podwód, a nawet goszcząc ich u siebie w domu. Pan urzędnik i wywiadowca objechali w ten sposób około

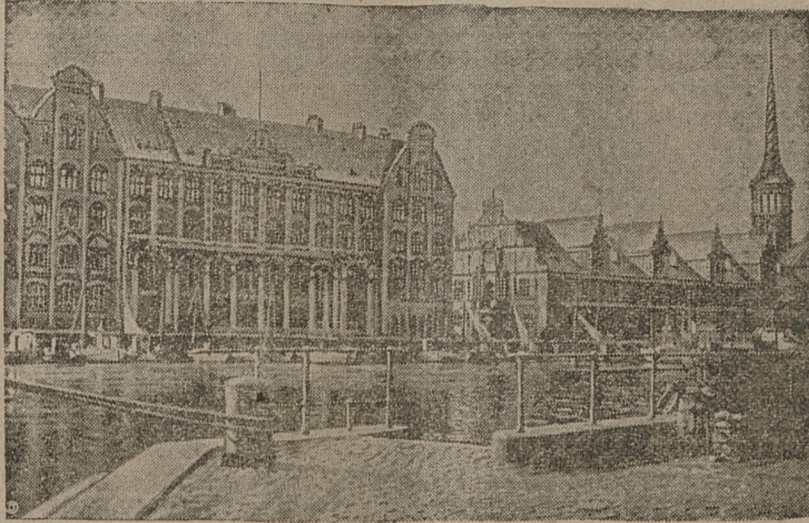
15 wiosek, położonych zdala od posterunków policji.

Traf jednak zrzucił, że do jednego z gospodarzy, któremu oszuści „Łaskawie“ odroczyli podatek państwowy, zgłosił się

prawdziwy egzekutor podatkowy, który zakwestjonował fałszywe zaświadczenie, wydane temu gospodarzowi przez wspomnianych osobników.

Sprawą zajęła się policja, aresztując obu oszusów, którzy ponaciągali naiwnych włościan na pokazną, a nieustaloną jeszcze kwotę.

GIELDA W KOPENHADZIE

gdzie rozgrywały się dramatyczne sceny, w związku z załamaniem się waluty duńskiej.

Pomysłowa czwórka w więzieniu

Damy włamywaczki dokonywały zuchwałych napadów.

Do dżentelmanów włamywaczów świat dzisiejszy już się przyzwyczaił. Trafiają się oni nie tak znowu bardzo często w życie, za to tem częściej występują jako bohaterowie powieści kryminalnych, zdobywając sobie szturmem serca wszystkich kucharek i młodszych.

Zdaje się jednak, że przyszedł czas, w którym kobieta sięgnie śmiało i po te wątpliwej wartości laury, zdobyte wytrychem i łomem.

Policja francuska przynajmniej zapisala już w swych rejestrach zbrodniczych nazwiska dwóch „dam“ włamywaczek: Odetty i Germainy Blanc.

Są to dwie siostry, które dobrały sobie do towarzystwa chłopców, godnych siebie: Ryszarda Harpin i Krystjana Montbarbon.

Zadne z tej zacnej czwórki nie liczy ponad 20 lat.

Całe to młodociane towarzystwo, rekrutujące się z najlepszych rodzin,

zainscenizowało ostatnio szereg śmiałych włamań i rabunków w Normandji.

Dnia 5 b. m. np. włamali się do pewnego pałacyku w Allmanches-Bains, gdzie spożyli doskonały ob-

iad i nie pogardzili bynajmniej piwnicą właściciela.

W kilka dni później obrabowali feudalny zamek w Sotteville.

Stwierdzono tymczasem, że mają oni na sumieniu cały szereg przestępstw. Obaj członkowie bandy zostali ujęci

w szczególnych okolicznościach. Pewna właścicielka hotelu, bawiąc na plaży, rozpoznała w dwóch kąpielących się młodzieńcach swoich gości, którzy niedawno zajmowali pokoje w jej hotelu i

ułożyli się samochodem, zapomniawszy uregulować rachunku.

Mimo sprzeciwu młodzieńców aresztowaniu ich po stwierdzeniu, że nie mają grosza przy duszy, a wkrótce aresztowano również ich towarzyszek wypraw złodziejskich, siostry Blanc.

Część zrabowanych rzeczy znaleziono w willi, wynajętej przez matkę włamywaczek w jednej z nadmorskich miejscowości kąpielowych.

Matka twierdzi, że nie wiedziała o zbrodniczym procederze swych córek.

Teraz cała czwórka siedzi. Damy w Caen, a dżentelmani w Bayeux.

KRAJOWE ZAWODY KONNE W KATOWICACH.

Jak już donosiliśmy, wyścigi konne w Katowicach z powodu trudności terenowych zostały odwołane i odbędzie się w Poznaniu. Natomiast w październiku od 24 do 31-go odbędzie się zapowiadane krajowe zawody konne, organizowane przez Śląski klub jazdy konnej na torze wyścigowym Brynów, 5 minut drogi od wieży Kościuszki w parku. Publiczność Śląska oczekuje tej imprezy z dużym zainteresowaniem, mając w pamięci zeszłoroczne Śląskie zawody konne urządzone również w jesieni na boisku I. F. C. obok parku.

Miejsca te okazały się ze względu na charakter i rozmiary krajowych zawodów konnych niewystarczające i z tych też względów Śląski klub jazdy konnej postarał się o zbudowanie własnego hipodromu na torze wyścigowym. To też w dniach 24, 25, 27, 29 i 31 października będzie miała sposobność publiczność Śląska oglądania zawodów w skokach i jeźdźstwa konia przy współudziale najlepszych jeźdźców z całej Polski, przyczem atrakcją zawodów będzie konkurs o nagrodę honorową prezydenta Rzeczypospolitej.

Nieco spóźniona pora zawodów usprawiedliwiona jest tem, że na torze miały się odbyć wyścigi organizowane przez towarzystwo wyścigów konnych ziem zachodnich, co nie nastąpiło, jak na samym wstępie wspomnieliśmy. Ponieważ wpływają już zgłoszenia zawodników i koni przeto przesunięcie zawodów jest niemożliwe.

Miejmy nadzieję, że po obecnych słotach nastąpi piękna złota polska jesień, czego życzymy organizatorom. W miarę zbliżania się terminu tej pięknej imprezy będziemy stale informować na szych czytelników o szczegółach, gdyż nie wątpimy, że zainteresowanie jest duże.

DZIS UROCZYSTA PREMERA !!!

DZIESIĘCIU Z PAWIAKA

W rolach głównych: ZOFJA BATYCKA, KAROLINA LUBIENSKA, ADAM BRODZISZ I BOGUSŁAW SAMBORSKI.

Początek seansów: I o godz. 5, II — 6.45, III — 8 i IV — 9.30. I. WAGA! Wejście na salę tylko przed zaczęciem seansów.

Dla podtrzymania rozwoju Polskiej produkcji filmowej, obraz ten wyświetlany jest na udział procentowy i ceny miejsc wyjątkowo tylko na ten obraz zostały nieznacznie podniesione. Łoża zł. 2.50, I Balkon zł. 2; II Balkon zł. 1.50 i Parter 1 zł. BILETY ULGOWE NIEWAŻNE.

KINO ZAGŁĘBIE dawniej Kino-Teatr „Udziałowy“.

POSADY I PRACE.

POTRZEBNY pomocnik fryzjerski od zaraz. Będzin. Podwałe 1.

POTRZEBNA manierzystka. Rejchak Katowice, Plebiscytowa 13.

SKRZYPEK, muzyk z pięknym tonem rutynowany konserwatorzysta, ulubieniec publiczności poszukuje posady od zaraz do kawiarni, kina itp. Wiadomość w „Expresie Zagłębia“.

POTRZEBNA ondulatorka - manierzystka na wyjazd do Olkusza. Łaskawe zgłoszenia: Sosnowiec, Wawel 24, Jan Szostek.

POSZUKUJE mężczyzny albo kobiety do zbierania zamówień po domach. Stała płaca tygodniowa F. Bulga, Jaworzno Podleże.

KIEROWNIK fabryki szyldów emalowanych, wybitny organizator pracy, biura i akwizycji, doskonały technik i specjalista, samodzielny propagandzista, przyjmie natychmiast odpowiednią posadę. Poznań, Kochanowskiego 5, Wieczorek.

LOKALE

POKÓJ umeblowany z obsługą do wynajęcia. Sosnowiec, Ciasna 8, II piętro m. 7.

DBAJCIE OSWOJE ZDROWIE!

„Złota“ (z marką Kogut*) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszki, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Złota“ jest naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otyłości.

Do sprzedania sklep spożywczy - tytoniowy z mieszkaniem. Wiadomość: Czł. Ład., Miłowicka 21.

PIEKARNIA do wynajęcia nowoprzebudowana, przyjęta przez komisję. Porabka Zawodzie, dom Witas.

Nauka i wychowanie.

SEKRETARJAT

Dziennych i Wieczornych

KURSÓW HANDLOWYCH

M. KOŁACZKOWSKIEGO w Będzinie, Sączewska 25, przyjmują

ZAPISY NOWYCH KANDYDATÓW

na wszystkie Wydziały codziennie w godz. 9 — 19. Początek Wykładów na Kursach

JĘZYKOWYCH-angielskiego, francuskiego i niemieckiego

1 października r. b. Zniżki tramwajowe. Niezamownym stypendja.

SZKOŁA handlowa w Sosnowcu, Targowa 12 przyjmuje uczniów ze świadectwami szkoły powszechnej lub 3 klasami gimnazjum. Pracownicy państwowi dopłacają 5 zł. miesięcznie.

RÓŻNE

ZGUBIONO rewolwer system „Mauzer“ kaliber 6/35 m. m. Nr 19152. Pozwolenie wydane przez starostwo w Będzinie. PRZERWATYWY „Ika“ cienkie, pewne po 30 groszy tylko w składzie aptecznym Będzin, Kołataja 43.

SKRADZIONO 4 koła powozowe gumowe, kto wskaże sprawcę 50 zł. nagrody. Jan Żurek, Zagórze, Kościelna 33.

ODDAM na własność śliczną jednoroczną dziewczynkę ochrzczoną. Łaskawe zgłoszenia „Expres“ Będzin pod „Fata Morgana“.

Drut koleczasty Szyny budowlane

waskotorowe, oraz różne żelastwo do użytku poleca H. Pfeffer, Będzin, Małachowskiego 33.

PODAJEMY do wiadomości naszych odbiorców, że założyliśmy w Dąbrowie Górniczej przy ul. Kościuszki 4 SKŁAD WAPNA PALONEGO I LASOWANEGO. Wapno z twardego, czystego wapienia, wypalone dokładnie w kregowym piecu. Nie kupujcie więc słabo wypalonej tandety. Nasze wapno kalkuluje się najtaniej. ZABKOWICKIE ZAKŁADY WAPIENNE, STANISŁAW ŁADA.

Zgubione dokumenty.

KWAPISZ Czesław zgubił akt ślubny i fotografie. Łaskawy znalazca proszony jest o zwrot do administracji „Expresu Zagłębia“ Sosnowiec.

IUDWIKA Sorgia zgubiła książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

F. KRAKAUER zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

PRZYBYŁEK Genowefa zgubiła kartę rejestracyjną z P. U. P. P. w Sosnowcu.

JÓZEF Asendy zgubił książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Warszawa IV.

JUSZCZYK Jan zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

NIEDBAŁ Czesław zgubił zaświadczenie z przysposobienia wojskowego, wydane przez P. W. w Sosnowcu.

ŁATA Józef zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.